

Bijdrage Jaarstukken 24/6/2020

Voorzitter,

2019 is het jaar na Culturele Hoofdstad en het jaar voor Corona.
In meerdere opzichten een tussenjaar.

Wat er goed ging (op beleidsgebied)

Als wij kijken naar 2019, dan zien we verschillende mooie resultaten:

- Een jaar waarin nog steeds veel toeristen naar Leeuwarden kwamen;
- Waarin 1087 woningen zijn gebouwd en verschillende nieuwe plannen zijn vastgesteld;
- Waarin bedrijven op het gebied van watertechnologie en circulaire economie zijn gestart, geworven of doorgegroeid;
- Waarin de bermen bloemrijker zijn geworden en verschillende groenprojecten zijn gerealiseerd.

Ook een mooi resultaat vinden we de proactieve inzet van social media. De 1-minuut filmpjes op de gemeente-Facebook hebben een grote meerwaarde. Ze laten onze inwoners goed zien wat de gemeente doet en waarom.

Wat er beter kan

Tegelijkertijd zijn er ook zorgen en dingen die volgens PAL GroenLinks nog beter kunnen:

- In 2019 werden de ongewenste gevolgen van een geliberaliseerde woningmarkt eens te meer duidelijk (zie Vlietzone). Een nieuwe Volkshuisvestingsvisie die zorgt voor meer evenwicht op de woningmarkt is echt snel nodig;
- Er is (veel) geld blijven liggen voor het actieprogramma Foar Fryske Bern, de Vrouwenopvang en de Maatschappelijke opvang. Wij kunnen dit niet goed rijmen met de grote problematiek die er is. Is de organisatie op orde en kunnen er niet meer resultaten worden geboekt?
- Het werkveld statushouders is nog steeds niet samengesmolten tot de integrale aanpak die wij voor ogen hadden. Statushouders kunnen zich nu

op drie plekken melden, waarbij niet altijd duidelijk is bij wie je moet zijn voor welk onderwerp;

- Wij zouden duidelijker naar minima en huishoudens met schulden willen communiceren waar zij recht op hebben en waar ze terecht kunnen. Daarbij denken we aan het gebruik van de gemeentepagina in de huis-aan-huis, of het gebruik van filmpjes;
- Op het gebied van samenwerking met andere overheden valt ons op dat het college veel afspraken maakt en dat de raad hier niet tot weinig over wordt geraadpleegd (Samenwerking Noord-NL, MIRT, de Omgevingsagenda, het Bedrijventerreinenconvenant, Noordwest-Fryslân en Samenwerkingsagenda Europa). Wij vinden dat de raad vaker aan de voorkant moet worden betrokken (kaderstellend) en niet pas achteraf een informerende brief moet krijgen als ergens een handtekening is gezet. Graag een reactie en toezegging van het college op dit punt;
- In het stuk Beleid in Beeld is voor het eerst de monitor Global Goals opgenomen. Wij hopen dat hier bij de Begroting nog een verbetering mee wordt gemaakt, want met de staafdiagrammen die zijn opgenomen en de vergelijking in internationale context, kunnen we nog niet heel veel;
- Vorig jaar hebben we bij de jaarstukken twee moties ingediend, waarbij is verzocht om een uitwerking voor maart 2020. We zijn niet tevreden over de uitwerking daarvan. In het geval van de Motie Preventieve Aanpak Schulden is er in mei een informerende brief geweest waarin een slechts een deel van de motie is uitgewerkt. In het geval van de motie Natuurinclusieve Landbouw hebben we zelfs niets gehoord. Graag een reactie van het college op de stand van zaken.

Verkeer en groen

We wilden in eerste instantie (opnieuw) een kritische noot plaatsen over de verschillende fiets-projecten die opnieuw vertraagd zijn, maar we hebben onlangs gezien dat er bij de Azaleastraat, Goudsbloemstraat en Tjerk Hiddesstraat nu wel degelijk een schept in de grond is geweest. We zijn enthousiast over die invulling en willen de wethouder aansporen om deze lijn voort te zetten en zullen hem daarin kritisch volgen.

Voorzitter, twee opmerkingen over twee herinrichtingsprojecten:

- Met betrekking tot de aanpak vd. Oosterkade (p59 Jaarstukken) willen wij de wethouder vragen of hier al onomkeerbare stappen zijn gezet. We zijn recent als raad over dit project geïnformeerd en hebben begrepen dat de eerste werkzaamheden in de herfstvakantie gepland zijn. Wij zouden hier graag op een ander moment onze wensen en bedenkingen over willen geven. Het project vloeit immers voort uit een motie vanuit deze raad en we vinden het dan wel chique om als raad daarin een rol te krijgen (is bij de 1^e fase ook gebeurt)
- Ten tweede lezen wij in de jaarstukken dat het project Stationsweg-Parkstraat in Grou minder prioriteit heeft. Wij zouden graag willen dat dit project wel op de agenda blijft staan, zodat we meteen na het afronden van de bouwprojecten in Grou-centrum aan de slag kunnen. Het gaat hier ons inziens om het afronden van de Rode Loper, de entree van Grou.

Essentaksterfte

Met betrekking tot de essentaksterfte houden we ons hart vast. Het huidige inzicht is dat er de komende jaren 4600 essen moeten worden gekapt. Dit gaat veel plekken in Leeuwarden raken. PAL GroenLinks vindt dat wanneer er op beeldbepalende plekken concessies moeten worden gedaan in de herplant omdat er niet genoeg middelen zijn, dat het college dan bij ons terug moet komen, zodat we daarover een afweging kunnen maken (vgl discussie Harlingerstraatweg een paar jaar geleden). Bomen zijn immers ons groene kapitaal voor de toekomst. Graag een toezegging van de wethouder op dit punt

Het rekenresultaat irt corona

Het rekenresultaat van €8,4 is compliment naar de scheidend wethouder financiën, maar ook heel betrekkelijk. Als we vooruit kijken, wordt elk vergezicht nog gekleurd door corona.

De vrijval vanuit de reserve grondexploitatie roept bij onze fractie nog wel wat vraagtekens op. Vorig jaar leek de tendens bij de hercalculaties GREX juist niet zo rooskleurig door o.a. stijgende bouwkosten en nu schiet er in één keer veel geld over. Hoe kan dat? De accountant sprak over de veranderde rente als belangrijkste oorzaak, maar dat lijkt PAL GroenLinks sterk. Volgens ons heeft het eerder te maken met een andere waardering van risico's buiten de 10-

jaarsperiode van de GREX. Het moet niet zo zijn, dat wanneer er weer een andere accountant komt, dat we dan weer €5,6 mln moeten terugstorten vanuit de AR. Het lijkt ons goed hier bij de aankomende hercalculaties voldoende bij stil te staan. Wellicht kan de wethouder hier nog kort op reageren, want wij krijgen graag een cadeautje, maar willen ook kunnen begrijpen waarom.

In stand houden basisinfrastructuur

De fractie van PAL GroenLinks denkt dat we er nog lang niet zijn met het tekort dat is aangekondigd in de brief van 8 juni. We zullen de nodige klappen moeten opvangen, op korte en op lange termijn. Het Rijk zal daarbij voorzien in een deel van de tekorten, maar wij zijn bang dat verschillende instellingen en organisaties buiten de regelingen van het Rijk vallen óf er komt te weinig en te laat om het voortbestaan te kunnen garanderen. Dan komt ook de gemeente in beeld.

We denken daarbij aan instellingen in de cultuursector, die buiten de “basisinfrastructuur” van het Rijk vallen, aan wijk- en dorpsgebouwen of aan de BV Sport. De cultuursector wordt flink geraakt door de corona en Leeuwarden moet oppassen dat de infrastructuur op dit gebied niet wordt afgebroken. We zullen dit hard nodig hebben om als stad en regio aantrekkelijk te blijven. Cultuur verbindt, scherpt het de geest en zet het aan tot dialoog. En ook dát is hard nodig in een samenleving waar we soms gevangen lijken te zitten in ons eigen gelijk. We hopen dan ook dat de nieuwe wethouder net zo’n hart voor cultuur heeft als de scheidend wethouder.

Voor de MTR willen we het college nog meegeven dat het vullen van ISI ook van belang is, om sociale initiatieven te stimuleren. Waarschijnlijk kunnen we dit jaar nog wel uitzingen, maar bij het gemiddelde tempo is die pot aan het eind van het jaar leeg. Wij ontvangen in het kader van de MTR graag een voorstel hiervoor.

Positieve kanten van Corona

De Corona-pandemie heeft naast angst, verdriet en onzekerheid ook geleid tot nieuwe of hernieuwde inzichten. Opeens werd duidelijk wie er echt onmisbaar

zijn in onze samenleving; de vuilnismannen, zorgmedewerkers en hulpdiensten. Nieuwe manieren van vergaderen worden ontdekt en ook het gebruik van de openbare ruimte en het openbaar vervoer is veranderd.

PAL GroenLinks wil deze crisis dan ook aangrijpen om te innoveren – “never waste a good crisis”. In Berlijn en Milaan worden autowegen in fietswegen verandert nu we in de 1,5-meter-samenleving niet allemaal meer met het OV kunnen reizen. Ook in Leeuwarden wordt de openbare ruimte opeens ander gebruikt, nu er grotere terrassen zijn aangelegd. Dingen die een tijd lang onmogelijk leken, worden nu ineens realiteit. In 2016 kwamen PAL GroenLinks nog met een voorstel voor het autoluw maken van de oostzijde van het centrum. De tijd was er toen nog niet rijp voor. Nu misschien wel?

Samenvattend

Voorzitter, ik vat de bijdrage van PAL GroenLinks kort samen:

- 2019 was een jaar met goede resultaten, zowel beleidsmatig als financieel
- Er blijft altijd ruimte voor verbetering richting het verkiezingsprogramma van PAL GroenLinks
- En wij houden de hand op de knip tot er meer duidelijk is over de effecten van corona